

NEMZETI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM

54 841 04 Szállítmányozási ügyintéző

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenysége

A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítmányozási ügyintéző feladatai

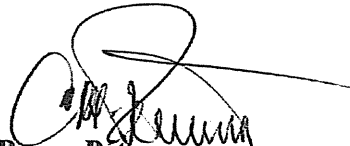
A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20 %

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételait a 003764/2013-5522 számon kiadom.

EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYEZŐ MÁSZOLAT

2013

Barna Péter
főosztályvezető

**NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
SZAK-ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI IGAZGATÓSÁG**

Érvényes: 2013. szeptember 30-tól

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző

Szóbeli vizsgatevékenység

A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsgakérdései a IV. Szakmai követelmények fejezetben megadott szakmai követelménymodulok témaköreit tartalmazzák.

A tételhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 12/2013. (III. 29.) NFM rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző

Szóbeli vizsgatevékenység

A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

1. Mutassa be a szállítványozás szerepét az áruforgalom lebonyolításában!

- **Szállítványozás szerepe a külkereskedelemben**
- **Szállítványozók szolgáltatásai és szakosodása**
- **Szállítványozók hazai és nemzetközi szervezetei**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző

Szóbeli vizsgatevékenység

A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

2. Ismertesse a közúti fuvarozás egyezményeit!

- **A nemzetközi közúti fuvarozási engedélyek**
- **A CMR egyezmény**
- **Az AETR megállapodás**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

3. Ismertesse a közúti gyűjtőszállítványozás sajátosságait!

- **Gyűjtőforgalom szervezése**
- **A gyűjtőszállítványozás folyamata**
- **A gyűjtőszállítványozás árképzése, díjszabása**
- **A gyűjtőszállítványozás okmányai**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

4. Mutassa be a vasúti teherkocsikat!

- **A vasúti teherkocsik csoportosítása**
- **A nyitott és a hűtő vasúti kocsik**
- **A vasúti kocsik számozási rendszere**
- **A nyomtáv váltás technológiai lebonyolítása**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző

Szóbeli vizsgatevékenység

A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

5. Mutassa be a vasúti fuvarozás nemzetközi szabályozását!

- **A nemzetközi egyezmények szerepe, szabályozási területei**
- **A COTIF/CIM Egyezmény**
- **Az SZMGSZ Megállapodás**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző

Szóbeli vizsgatevékenység

A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

6. Mutassa be a vonal- és a bérelt hajózás okmányait!

- **A hajóraklevél**
- **A Charter Party**
- **Egyéb, tengeri hajózásnál használt okmányok**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

7. Ismertesse a légi szállítványozás sajátosságait!

- **A légi szállítványozás jogi szabályozása**
- **A légi közlekedés nemzetközi szervezetei**
- **A légi szabadságjogok**
- **A légi fuvarlevél**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

8. Mutassa be a szállítványbiztosítást!

- **A biztosítási szerződés**
- **Biztosítási kockázatok**
- **A szállítványbiztosítási szerződés megkötése**
- **A szállítványozói felelősségbiztosítás**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző

Szóbeli vizsgatevékenység

A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

9. Mutassa be a nemzetközi árucserügyletek tipikus változatait!

– **A nemzetközi csereügyletek általános jellemzői**

– **A nemzetközi árucserügyletek:**

- **barter**
- **kompensáció**
- **visszavásárlás**
- **viszontvásárlás**
- **offset**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző

Szóbeli vizsgatevékenység

A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

10. Mutassa be a külkereskedelmi ügyletet!

– **Az egyszerű külkereskedelmi áruügyletek**

– **A különleges külkereskedelmi áruügyletek**

– **A reexport típusú ügyletek: a reexport-, a haszon-, a tranzit- és a switch ügylet**

11. Ismertesse a szokásokat, szokványokat a nemzetközi kereskedelemben!

- **Szokások és szokványok jelentősége, szerepe**
- **Helyi szokványok**
- **Az INCOTERMS 2010**
- **Az EXW paritás**
- **A CFR paritás**

12. Ismertesse a bankok szerepét a nemzetközi pénzügyi folyamatokban!

- **Aktív és passzív banktevékenységek**
- **Hitelek szerepe az üzleti életben**
- **Hitelek csoportosítása**
- **Bankgarancia, bankkezesesség**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

13. Mutassa be az egyes vám eljárásokat!

- **A szabad forgalomba bocsátás**
- **Az árutovábbítás**
- **Az aktív és passzív feldolgozás**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

14. Mutassa be a nemzetközi szállítványozás szempontjából meghatározó európai tengeri kikötőket!

- **Hamburg**
- **Rotterdam**
- **Adriai-tengeri kikötők (Koper, Rijeka, Trieszt)**
- **Constanta**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

15. Mutassa be Európa közlekedésének közlekedés-földrajzi vonatkozásait!

- **A TERN, TEN és TINA hálózatok szerepe**
- **A Helsink-i közlekedési folyosók létrejötte**
- **Az I. és a IV. Helsink-i-folyosó**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

16. Ismertesse a logisztika szerepét, jelentőségét!

- **Logisztika kialakulása, fogalma, feladata, célja**
- **Az ellátási, elosztási logisztika feladatai**
- **A JIT-elvű anyagellátás**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

17. Ismertesse a raktári anyagmozgatás sajátosságait!

- **Anyagmozgatási rendszerek**
- **Hevederes szállítószalag, görgős szállítópályák**
- **Targoncák**
- **Magasraktári anyagmozgató gépek**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
A „B” vizsgafeladat megnevezése: Szállítványozási ügyintéző feladatai.

18. Ismertesse a csomagolás szerepét a logisztikai folyamatokban!

- **A csomagolás célja, funkciói: áruvédelem, árukezelés, szállítás, tárolás, értékesítés**
- **A csomagolással való visszaélés**
- **A csomagolás megjelenési formái**
- **Jelölések a csomagoláson: a vonalkód, az RFID**

19. Mutassa be az egységrakomány-képzés sajátosságait!

- **Az egységrakomány-képzés jelentősége**
- **A rakodólapos egységrakomány-képzés**
- **A konténerek**
- **A nagykonténerek szállítójárművei**

20. Mutassa be a logisztika rendszereket, a logisztikai szolgáltató központokat!

- **A logisztika mint rendszer**
- **A logisztikai rendszerek szolgáltatási színvonala**
- **A logisztikai folyamatok csoportosítása az anyagáramlás szempontjából**
- **A logisztikai központok kialakulása**
- **A logisztikai szolgáltató központok által nyújtott szolgáltatások**

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1. Mutassa be a szállítványozás szerepét az áruforgalom lebonyolításában!

- **Szállítványozás szerepe a külkereskedelemben**
- **Szállítványozók szolgáltatásai és szakosodása**
- **Szállítványozók hazai és nemzetközi szervezetei**

Kulcsszavak, fogalmak:

Szállítványozás szerepe a külkereskedelemben:

- a szállítványozás mint értéknövelő tevékenység, a szállítványozó mint szervező, szállítványozás fogalma, különbség a szállítványozás és a fuvarozás között;
- a szállítványozás szerepe az áru versenyképességének növelésében;
- a szállítványozók szolgáltatásai;
- a szállítványozók bekapcsolásának indokai: kedvező fuvardíjak, kedvező fizetési feltételek, áru és fuvarszköz ismerete, földrajzi és tarifaismeret, szervezőkészség, problémamegoldó képesség.

Szállítványozók szolgáltatásai és szakosodása:

- fuvarozási ágak szerinti megkülönböztetés;
- speciális tevékenység szerinti csoportosítás;
- működési terület szerinti megkülönböztetés;
- forgalom iránya szerinti csoportosítás.

Szállítványozók hazai és nemzetközi szervezetei

- FIATA, 1926 – Bécs, tagjai, titkársága, feladatai: pl. okmányok egységesítése;
- MSZSZ;
- kamarák szerepe.

2. Ismertesse a közúti fuvarozás egyezményeit!

- **A nemzetközi közúti fuvarozási engedélyek**
- **A CMR egyezmény**
- **Az AETR megállapodás**

Kulcsszavak, fogalmak:

A nemzetközi közúti fuvarozási engedélyek:

- Az államközi, kétoldalú megállapodások szerepe;
- egy útra szóló, több útra szóló, időtartamra szóló, harmadik országos, CEMT engedélyek;
- engedélymentesen végezhető fuvarozások.

A CMR egyezmény:

- a CMR egyezmény létrejötte, Magyarország csatlakozása, alkalmazási területe;
- a fuvarozási szerződés megkötése és végrehajtása (áruátvétel, feladó rendelkezési joga, továbbítási, kiszolgáltatási akadály, a fuvarozó felelőssége).

Az AETR megállapodás:

- minden olyan nemzetközi közúti fuvarozásra alkalmazni kell, amelyet az illető szerződő fél vagy bármely másik szerződő fél területén bejegyzett járművel végeznek /mikor nem kell alkalmazni/;
- áru fuvarozást végző gépjárművezetők legalacsonyabb életkora;
- személyszállítást végző gépjárművezetők legalacsonyabb életkora;
- vezetési idők, megszakítások, pihenőidők.

3. Ismertesse a közúti gyűjtőszállítványozás sajátosságait!

- **Gyűjtőforgalom szervezése**
- **A gyűjtőszállítványozás folyamata**
- **A gyűjtőszállítványozás árképzése, díjszabása**
- **A gyűjtőszállítványozás okmányai**

Kulcsszavak, fogalmak:

Gyűjtőforgalom szervezése:

- meghatározása, jelenléte a közlekedési ágakban, előnyei, hátránya;
- infrastrukturális elemei, küldemények összetétele.

A gyűjtőszállítványozás folyamata:

- előkészítés, megbízás átvétele, visszaigazolás, küldemény átvétele, áru tárolása, raktározása;
- járat indítása, megbízó értesítése, áru fogadása, elszámolás.

A gyűjtőszállítványozás árképzése, díjszabása:

- gyűjtődíjszabás, díjtételtáblázatok, díjtételek, kerekítés;
- terjedelmesség, mérlegelés, árpolitika.

A gyűjtőszállítványozás okmányai:

- rakjegyzék, fuvarlevél, hatósági iratok, okmányok, FIATA FCT, FCR.

4. Mutassa be a vasúti teherkocsikat!

- **A vasúti teherkocsik csoportosítása**
- **A nyitott és a hűtő vasúti kocsik**
- **A vasúti kocsik számozási rendszere**
- **A nyomtáv váltás technológiai lebonyolítása**

Kulcsszavak, fogalmak:

A vasúti teherkocsik csoportosítása:

- fedett kocsik, nyitott kocsik, hűtőkocsik, tartálykocsik, pórekocsik, egyéb kocsik

A nyitott és a hűtő vasúti kocsik:

- alacsony oldalfalú nyitott kocsi, közepes és nagy térfogattömegű áruk, oldalfal magasság, lehajtható oldalfal, rakonca;
- magas oldalfalú nyitott kocsi, kis térfogattömegű áruk, oldalfal magassága;
- jég-hűtésű kocsi, jó hőszigetelés, jégtartály, romlandó áru;
- motoros hűtőkocsi, klíma, dízelmotor, fagyérzékeny, fagyasztott áru, villamos vezetékhálózat.

A vasúti kocsik számozási rendszere:

- 12 jegyű pályaszám, forgalmi csererendszer kódszáma, cégjel kódszám, sorozatszám, leltári szám, ellenőrző szám és kiszámítása;

A nyomtáv váltás technológiai lebonyolítása:

- vasutak eltérő nyomtávolságai, Záhony, önbeálló tengely, tengelycsere, forgóvázcsere, átrakás.

5. Mutassa be a vasúti fuvarozás nemzetközi szabályozását!

- **A nemzetközi egyezmények szerepe, szabályozási területei**
- **A COTIF/CIM Egyezmény**
- **Az SZMGSZ Megállapodás**

Kulcsszavak, fogalmak:

A nemzetközi egyezmények szerepe, szabályozási területei:

- létrehozásának okai, főbb területei

A COTIF/CIM Egyezmény

- COTIF területei, CIM, RIV, EUROP, RIP, RID, RIEK, RICO, Montreaux-i Egyezmény;
- fuvarozási kötelezettség, fuvarozásból kizárt tárgyak, feltételeken fuvarozható áruk, díjszabások;
- szerződéskötés, fuvarlevél, fuvar költség, berakás, fuvarozási határidő, kiszolgáltatási feltételek;
- fuvarozási szerződés módosítása, fuvarozási és kiszolgáltatási akadály, vasutak felelőssége, kárigény érvényesítése, vasutak egymás közötti kapcsolata.

Az SZMGSZ Megállapodás:

- alkalmazási területe, fuvarjogi sajátosságai;
- szerződéskötés, fuvarlevél, fuvarozási szerződés módosítása;
- teljesítés módjai.

6. Mutassa be a vonal- és a bérelt hajózás okmányait!

- **A hajóraklevél**
- **A Charter Party**
- **Egyéb, tengeri hajózásnál használt okmányok**

Kulcsszavak, fogalmak:

A hajóraklevél:

- szabályozott jogviszonyok, tulajdonságai, feladatai, tartalma, példányai;
- fajtái (áruátvétel helye és ideje, átruházási módja, áru állapota, fuvarozási mód, bemutatás szerint).

A Charter Party:

- szabályozott jogviszonyok, tulajdonságai, feladatai, tartalma;
- opciók kikötése (tulajdonos és bérlő által), be- és kirakási idő, hajóálláspénz, demurrage, despatch money.

Egyéb, tengeri hajózásnál használt okmányok:

- Dock Receipt, Delivery Order, Mates Receipt;
- Sea-Waybill, Express Release Bill, Cargo Bill.

7. Ismertesse a légi szállítványozás sajátosságait!

- **A légi szállítványozás jogi szabályozása**
- **A légi közlekedés nemzetközi szervezetei**
- **A légi szabadságjogok**
- **A légi fuvarlevél**

Kulcsszavak, fogalmak:

A légi szállítványozás jogi szabályozása:

- Varsói egyezmény, chicagói egyezmény (alkalmazási terület, légtér szuverenitás, légi járművek okmányai);
- Tranzit és légi fuvarozási egyezmény, montreali egyezmény, bermudai megállapodás.

A légi közlekedés nemzetközi szervezetei:

- SITA (CCS rendszer), ICAO, IATA.

A légi szabadságjogok:

- leszállás nélküli átrepülési jog;
- nem kereskedelmi célú leszállási jog;
- export, import, tranzit átrepülési és leszállási jogok.

A légi fuvarlevél:

- légi fuvarozás alanyai;
- AirwayBill tartalma, példányai, szerződésmódosítás.

8. Mutassa be a szállítványbiztosítást!

- **A biztosítási szerződés**
- **Biztosítási kockázatok**
- **A szállítványbiztosítási szerződés megkötése**
- **A szállítványozói felelősségbiztosítás**

Kulcsszavak, fogalmak:

A biztosítási szerződés:

- biztosítás fogalma, alanyai, fajtái, sajátosságok közlekedési áganként;
- árubiztosítás, szállítványbiztosítás, felelősségbiztosítás.

Biztosítási kockázatok:

- károk fajtái (tárgyi-, különös-, közös hajó-, teljes-, részleges kár);
- ICC, „A”, „B”, „C” fedezet;
- kiegészítő klauzulák (IWC, SRCC, TPND, Rejection Clause, Nail to Nail Clause).

A szállítványbiztosítási szerződés megkötése:

- kezdeményezése, ajánlattétel, megkötés, biztosítási kötvény, fedezetigazolás, biztosítási keretszerződés.

A szállítványozói felelősségbiztosítás:

- meghatározása, célja, tárgya;
- szabályozása, mértéke, fedezetköre.

9. Mutassa be a nemzetközi árucserügyletek tipikus változatait!

- **A nemzetközi csereügyletek általános jellemzői**
- **A nemzetközi árucserügyletek:**
 - **barter**
 - **kompenzáció**
 - **visszavásárlás**
 - **viszontvásárlás**
 - **offset**

Kulcsszavak, fogalmak:

A nemzetközi csereügyletek általános jellemzői:

- a külkereskedelmi ügyletek szereplői, devizakülföldi, devizabelföldi, exportőr, importőr, a külkereskedelmi ügylet célja, a külkereskedelmi ügylet tárgya;
- megfelelő mennyiségű konvertibilis fizetőeszköz hiánya, szerepük a világkereskedelemben.

A nemzetközi árucserügyletek:

- barter: fogalma, valuta- és devizafizetés hiánya, szerepe napjainkban, hátrányai;
- kompenzáció: fogalma, az áru értékének pénzbeni kifejezése, kereskedelmi számla kiállítása, teljes kompenzáció, részleges kompenzáció;
- viszontvásárlás: fogalma, ellenügylet, paralel ügylet, korszerűsége, két szerződés szerepe;
- visszavásárlás: fogalma, kapcsolata a beruházási piacokkal, hosszabb lejáratú ügyletek, előnyei;
- offset: kapcsolata a visszavásárlásos ügylettel, fogalma, sajátos vonásai, ellenérték megtérülésének forrásai;
- az árucserügyletek kockázatai.

10. Mutassa be a külkereskedelmi ügyletet!

- **Az egyszerű külkereskedelmi áruügyletek**
- **A különleges külkereskedelmi áruügyletek**
- **A reexport típusú ügyletek: a reexport-, a haszon-, a tranzit- és a switch ügylet**

Kulcsszavak, fogalmak:

Az egyszerű külkereskedelmi áruügyletek:

- a külkereskedelmi ügyletek szereplői, devizakülföldi, devizabelföldi, exportőr, importőr, a külkereskedelmi ügylet célja, a külkereskedelmi ügylet tárgya;
- exportügylet, importügylet;
- adásvételi ügylet, jogok szerzése, kötelezettség vállalása, a külkereskedelmi szerződés legfontosabb tartalmi kellékei.

A különleges külkereskedelmi áruügyletek:

- reexport típusú ügyletek;
- nemzetközi árucseré ügyletek.

A reexport típusú ügyletek: a reexport-, a haszon-, a tranzit- és a switch ügylet

- a külkereskedelem szerepe a termelői és fogyasztói helyek összekapcsolásában, a kereskedők szerepe;
- reexportügylet: szereplői, eladó, vevő, reexportőr fogalma, az export és az importügylet összekapcsolása, az áru mint főszereplő, a reexport-tilalom, közvetett reexport, közvetlen reexport;
- haszonügylet: fogalma, előnye, fedezett haszonügylet, fedezetlen haszonügylet;
- tranzitügylet: fogalma, az eladó vagy a vevő mint kezdeményező, ennek okai, jutalék;
- switch ügylet: szereplői, fogalma, devizakímélő kereskedelem, switchkijövetel, switchbemenetel, switchkörügylet.

11. Ismertesse a szokásokat, szokványokat a nemzetközi kereskedelemben!

- **Szokások és szokványok jelentősége, szerepe**
- **Helyi szokványok**
- **Az INCOTERMS 2010**
- **Az EXW paritás**
- **A CFR paritás**

Kulcsszavak, fogalmak:

Szokások és szokványok jelentősége, szerepe:

- szokás, szokvány fogalma, Bécsi Konvenció;
- kereskedelmi szokások, szokványok.

Helyi szokványok:

- tőzsdei, kikötői, bank-, biztosítói, monopolszervezetek;
- Nemzetközi Kereskedelmi Kamara szokványai.

Az INCOTERMS 2010:

- célja, költségmegosztás, kockázat, kárveszély megosztás;
- egyponos, kétponos, tengeri, multimodális klauzula jelentése;
- klauzulák csoportjai (E, F, C, D).

Az EXW paritás:

- jelentése, eladó és vevő kötelezettségei, kockázatátzállás helye, 1 pontos, multimodális.

A CFR paritás:

- jelentése, eladó és vevő kötelezettségei, kockázatátzállás helye, 2 pontos, tengeri.

12. Ismertesse a bankok szerepét a nemzetközi pénzügyi folyamatokban!

- **Aktív és passzív banktevékenységek**
- **Hitelek szerepe az üzleti életben**
- **Hitelek csoportosítása**
- **Bankgarancia, bankkezesség**

Kulcsszavak, fogalmak:

Aktív és passzív banktevékenységek:

- a bankok mint a pénzforgalom szereplői, üzletszerű tevékenység;
- a passzív bankügyletek, pl. betétgyűjtés;
- az aktív bankügyletek, pl. hitel;
- semleges bankügyletek, pl. értékpapírok forgalmazása.

Hitelek szerepe az üzleti életben:

- a hitel fogalma, kamatfizetés;
- fizetési ígéret egy későbbi időpontban, a céghitel, a pénzben nyújtott hitel.

Hitelek csoportosítása:

- a hitelnyújtás időtartama szerint: rövid, közép és hosszú lejáratú hitelek;
- a hitelező személye szerint: kormány-, cég- és bankhitelek;
- a kereskedelmi banki hitelek: kölcsön-megállapodás, folyószámlahitel, leszámítolás, exportmegelőlegező hitelek, elfogadványhitel, jelzáloghitel, projektfinanszírozás, lízing.

Bankgarancia, bankkezesség:

- fogalmak, alkalmazásuk okai, résztvevői: megbízó, kedvezményezett, a bank mint kezes;
- a bankgarancia és a bankkezesség hasonlóságai és eltérései;
- bankgaranciák és kezességek a külkereskedelmi gyakorlatban.

13. Mutassa be az egyes vámeljáráásokat!

- **A szabad forgalomba bocsátás**
- **Az árutovábbítás**
- **Az aktív és passzív feldolgozás**

Kulcsszavak, fogalmak:

A szabad forgalomba bocsátás:

- vámjogi helyzet, szabad rendelkezés, kereskedelempolitikai intézkedések;
- vám eljárás elvégzése, vámáru kiadása.

Az árutovábbítás:

- vámjogi helyzet, vám eljárások elvégzésének helye;
- külső és belső árutovábbítás;
- Egységes Árutovábbítási egyezmény, kezességek (egyedi, átalány, globál), TIR, ATA.

Az aktív és passzív feldolgozás:

- meghatározása, vámmentesség, vámjogi helyzet, kérelem, engedély kiadása, esetkörök, esetek, ahol nem lehet alkalmazni, határidő.

14. Mutassa be a nemzetközi szállítványozás szempontjából meghatározó európai tengeri kikötőket!

- **Hamburg**
- **Rotterdam**
- **Adriai-tengeri kikötők (Koper, Rijeka, Trieszt)**
- **Constanta**

Kulcsszavak, fogalmak:

Hamburg:

- földrajzi fekvés, német és európai kapcsolatok;
- logisztikai szerep, vasúti „kikötő”, terminálok fajtái, vonalhajózási szolgáltatások, fejlesztési lehetőségek.

Rotterdam:

- földrajzi fekvés, holland és európai, ázsiai kapcsolatok;
- logisztikai szerep, belvízi előnyök, jellemző áruféleségek.

Adriai-tengeri kikötők (Koper, Rijeka, Trieszt):

- földrajzi fekvés, európai kapcsolatok, Magyarország;
- kikötők sajátosságai, jellemző áruféleségek.

Constanta:

- földrajzi fekvés, európai és ázsiai kapcsolatok, Duna, Magyarország;
- vasúti-vízi összeköttetés, jellemző áruféleségek.

15. Mutassa be Európa közlekedésének közlekedés-földrajzi vonatkozásait!

- **A TERN, TEN és TINA hálózatok szerepe**
- **A Helsinki közlekedési folyosók létrejötte**
- **Az I. és a IV. Helsinki-folyosó**

Kulcsszavak, fogalmak:

A TEN, TERN és TINA hálózatok szerepe:

- Európai Unió hálózatfejlesztési terv;
- TEN: jelentősége, hogy a négy EU szabadságjog érvényesülhessen, közlekedés, távközlés, energia európai hálózatainak fejlesztése, nemzeti hálózatok uniós szemléletű átalakítása;
- TERN: elsősorban autópályákra vonatkozik, koncepciója az egységes nemzetközi hálózat, magas szolgáltatási színvonal;
- TINA: Közlekedési Infrastruktúra Igények Felmérése, EU-hoz csatlakozni szándékozó országokat érinti, közútra, vasútra, repterekre és tengeri kikötőkre is kiterjed.

A Helsinki közlekedési folyosók létrejötte:

- Közlekedési Miniszterek Európai Konferenciája, tíz Helsinki-folyosó kijelölése, egységes rendszer, távolsági áruszállítás gerinchálózata, kiterjed közúthálózatra, vasúthálózatra, jelentősebb repterekre, belföldi vízi utakra, folyami és tengeri kikötőkre.

Az I. és a IV. Helsinki-folyosó:

- Helsinki – Tallinn – Riga – Kaunas – Varsó, valamint Riga – Kalinyingrád – Gdansk;
- érintett országok;
- Berlin/Nürnberg – Prága – Pozsony – /Bécs – Budapest – Constanta – /Szaloniki/ – Isztambul;
- érintett országok, két szárny szerepe, Hegyeshalom jelentősége.

16. Ismertesse a logisztika szerepét, jelentőségét!

- **Logisztika kialakulása, fogalma, feladata, célja**
- **Az ellátási, elosztási logisztika feladatai**
- **A JIT-elvű anyagellátás**

Kulcsszavak, fogalmak:

Logisztika kialakulása, fogalma, feladata, célja:

- logisztika szó jelentése, „logistas”-ok, VI. Leo bizánci császár, Baroen de Jomini, logisztika a hadászatban, logisztika a gazdasági életben;
- anyagok, energiák, információk áramlása rendszeren belül és rendszerek között;
- M-elvek.

Az ellátási, elosztási logisztika feladatai:

- a termeléshez szükséges alap,- segéd- és üzemanyagok, alkatrészek rendelkezésre állása;
- a vállalatnál előállított késztermékek a vevők rendelkezésére álljanak;
- feladatok taktikai (tervezési) és operatív (végrehajtási) szinten.

A JIT-elvű anyagellátás:

- készletek, átfutási idők csökkentése, termelés igényekhez igazítása;
- szállítások lebonyolítása erre specializálódott szolgáltatóval;
- beszállító és felhasználó közötti JIT kapcsolatok (szakaszos, folyamatos, Kanban, gyártással szinkronellátás ütemtárolóból, gyártással szinkron-, folyamatos ellátás);
- a megvalósítás feltételei, főbb lépései.

17. Ismertesse a raktári anyagmozgatás sajátosságait!

- **Anyagmozgatási rendszerek**
- **Hevederes szállítószalag, görgős szállítópályák**
- **Targoncák**
- **Magasraktári anyagmozgató gépek**

Kulcsszavak, fogalmak:

Anyagmozgatási rendszerek:

- anyagmozgatási rendszerek elemei (szállítóelem, feladóelem, leadóelem);
- szakaszos (ciklikus helyváltoztatás), folyamatos (megszakítás nélküli anyagfolyam), kombinált (csatlakozási helyeken tárolók, ezek feladata), példák ilyen anyagmozgató gépekre;

Hevederes szállítószalag, görgős szállítópályák:

- továbbított áruk, részei (heveder, szalaggörgő, szagdob, hajtódob, hajtószerkezet, feszítőszerkezet), nagy szögű továbbítás, anyagleadás;
- továbbított áruk, gravitációs görgő pálya, hajtott görgős pálya, részeik;

Targoncák:

- villamos hajtású, belső égésű motorral hajtott, alkalmazási területük;
- szállító-, vontató-, emelőtargonca, kommissiózó targonca;
- nagy emelésű, kis emelésű, vezetőüléssel, vezetőállással, gyalogkíséretű.

Magasraktári anyagmozgató gépek:

- keskeny közlekedőfolyosó, emelési magasság;
- kézi, félautomatikus, automatikus vezérlésű felrakógépek;
- felrakótargonca, biztonsági berendezések beépítése, rugalmasabb alkalmazás.

18. Ismertesse a csomagolás szerepét a logisztikai folyamatokban!

- **A csomagolás célja, funkciói: áruvédelem, árukezelés, szállítás, tárolás, értékesítés**
- **A csomagolással való visszaélés**
- **A csomagolás megjelenési formái**
- **Jelölések a csomagoláson: a vonalkód, az RFID**

Kulcsszavak, fogalmak:

A csomagolás célja, funkciói: áruvédelem, árukezelés, szállítás, tárolás, értékesítés:

- a csomagolás nem lehet öncél, a csomagolási ráfordításoknak meg kell térülniük;
- a termék mennyiségi, minőségi értékcsökkenést nem szenvedhet, környezet védelme, a csomagolást a várható igénybevételekre kell hangolni;
- könnyen kezelhető rakodási, szállítási egység, meghatározó tényezők: szállítási mód és útvonal, egység tömege, térfogata, könnyű anyagmozgatás;
- tárolás helyei, raktár fajtája, csomagolás összehangolása a rakodással, felismerhetőség, jelölés;
- vásárlásra ösztönzés, járulékos szolgáltatások, értékesítés korszerűsítése.

A csomagolással való visszaélés:

- szükségtelen, helytelenül megválasztott csomagolás;
- megtévesztő, félrevezető csomagolás.

A csomagolás megjelenési formái:

- fogyasztói csomagolás feladatai, gyűjtő csomagolás feladatai, szállítási csomagolás feladatai.

Jelölések a csomagoláson: a vonalkód, az RFID:

- a vonalkód megjelenése, elterjedése, leolvasó készülékek, vonalkód szabványok (EAN, GS1) a számjegyek jelentése, ellenőrző szám kiszámítása;
- az RFID működése, aktív, passzív RFID;
- a vonalkód és az RFID összehasonlítása.

19. Mutassa be az egység rakomány-képzés sajátosságait!

- **Az egység rakomány-képzés jelentősége**
- **A rakodólapos egység rakomány-képzés**
- **A konténerek**
- **A nagykonténerek szállító járművei**

Kulcsszavak, fogalmak:

Az egység rakomány-képzés jelentősége:

- kisebb méretű és tömegű áruk nagyobb egységekbe fogása, az egység rakomány-képzés főbb előnyei, hátrányai;

A rakodólapos egység rakomány-képzés:

- a sík rakodólap mérete, tömege, teherbírása, anyaga, az oldalfalas rakodólap;
- egység rakományok képzése a rakodólapon, magasság, túlnyúlás;
- rakodólapos egység rakományok rögzítése: kötésben való elhelyezés, tapadóerő növelés, pántolás, nyújtható fóliázás, zsugorfóliázás.

A konténerek:

- nagykonténerek méret szerint, 20, 30, 40 lábas konténerek méretei;
- nagykonténerek szerkezeti kialakítása: open top, flat, box, tartály-, hűtőkonténer;
- a sarokelem funkciói.

A nagykonténerek szállító járművei:

- vasúti szállító járművek: pórekocsi, alacsony oldalfalú kocsi, konténerszállító vasúti kocsi;
- közúti szállító járművek, önrakodó konténerszállító járművek;
- konténerhajók, méretük, rakodásuk, TEU.

20. Mutassa be a logisztika rendszereket, a logisztikai szolgáltató központokat!

- **A logisztika mint rendszer**
- **A logisztikai rendszerek szolgáltatási színvonala**
- **A logisztikai folyamatok csoportosítása az anyagáramlás szempontjából**
- **A logisztikai központok kialakulása**
- **A logisztikai szolgáltató központok által nyújtott szolgáltatások**

Kulcsszavak, fogalmak:

A logisztika mint rendszer:

- logisztika és rendszerelmélet, elemek, elemek közötti kapcsolatok, a rendszer környezete.

A logisztikai rendszerek szolgáltatási színvonala

- szállítási idő, ennek részidői, a szolgáltatás megbízhatósága, a szolgáltatás rugalmassága, a szolgáltatás minősége.

A logisztikai folyamatok csoportosítása az anyagáramlás szempontjából

- anyagáramlást megvalósító fizikai folyamatok, logisztikai alapfolyamatok (szállítás, rakodás, tárolás), kiegészítő logisztikai folyamatok (csomagolás, kommissiózás, egységtrakomány-képzés, minőségi, mennyiségi ellenőrzés;
- információáramlással kapcsolatos folyamatok, információk felvétele, tárolása, továbbítása, elemzése, megjelenítése.

A logisztikai központok kialakulása

- a logisztikai központok létrehozását elősegítő változások;
- közvetlen ellátás, szállítás hagyományos rendszerben;
- közvetlen ellátás JIT-elv szerint működő rendszerek esetén;
- közvetett ellátás, szállítás, kihelyezett raktárak, logisztikai ellátó-elosztó központok.

A logisztikai szolgáltató központok által nyújtott szolgáltatások

- logisztikai alapszolgáltatások, kiegészítő szolgáltatások, egyéb szolgáltatások.

